

Barn- och utbildningsnämnden

PROTOKOLL

2019-03-07

§ 25 Revidering av handbok och handlingsplan mot hot och våld

Dnr BU 2019/34

Barn- och utbildningsnämndens beslut

Barn- och utbildningsnämnden antar den reviderade handboken och handlingsplan mot hot och våld.

Sammanfattning av ärendet

Barn- och utbildningsnämnden antog 2017-06-01 § 38 en handbok och handlingsplaner vid hot och våld inom skolan.

Handboken ska ses som ett komplement till det viktiga arbete som redan idag görs för att skapa en trygg skolmiljö. Främjande och förebyggande likabehandlingsarbete är en av skolans viktigaste uppgifter och skolan ska vara fri från våld såväl som kränkningar och en plats där vi skapar goda förutsättningar för elevernas inre motivation och lust att lära. Syftet med handboken och handlingsplanerna vid allvarliga händelser i skolan är att stödja ett långsiktigt, stabilt och framgångsrikt arbete mot våld i Torsby kommuns skolor och förskolor.

Riktlinjerna syftar till att:

- Verka för att främjande och förebyggande arbete prioriteras.
- Utveckla strukturer för att hantera akuta händelser som våld och kränkande handlingar i skolan.
- Ge rektorer och anställda i skolan ökad insikt om sin förmåga att hantera våld och kränkande handlingar.
- Att tillsammans med samverkansparter utveckla en gemensam strategi för att hantera och minska otrygghet, kränkningar och våld i skolmiljö.
- Skapa en gemensam målbild för det våldsförebyggande arbetet i Torsby kommuns skolor.

Handboken och handlingsplanerna behöver revideras med tillägg om hot och kränkningar på internet samt allvarligt tillbud utan personskada. Information om allvarliga hot- och våldshändelser ska rapporteras till nämnd på aggregerad nivå, så att det övergripande ansvaret för att arbetet bedrivs enligt gällande styrdokument kan tas.

Justerarens signatur

Utdragsbestyrkande

PROTOKOLL
2019-03-07

§ 25 forts. Revidering av handbok och handlingsplan mot hot och våld

Handlingar i ärendet

Handbok och handlingsplaner vid hot och våld inom skolan
Presentation av skolintendent Pär Bergqvist
Arbetsutskottet 2019-01-24 § 24

Beslutet skickas till

Samtliga skolledare
Skolintendent Pär Bergqvist
Tf skolchef

Justerarens signatur

Utdragsbestyrkande

Handbok och handlingsplaner vid hot och våld inom skolan

Främjande och förebyggande likabehandlingsarbete är en av skolans viktigaste uppgifter. Skolan ska vara fri från våld såväl som kränkningar och en plats där vi skapar goda förutsättningar för elevernas inre motivation och lust att lära. Syftet med handboken och handlingsplanerna vid allvarliga händelser i skolan är att stödja ett långsiktigt, stabilt och framgångsrikt arbete mot våld i Torsby kommuns skolor och förskolor.

Handboken ska ses som ett komplement till det viktiga arbete som redan idag görs för att skapa en trygg skolmiljö.

Till stor del bygger innehållet i Handboken på Göteborgs Stads riktlinjer och råd vid våld och allvarliga händelser i skolan, samt deras sätt att arbeta med ett väl uppbyggt signalsystem.

Syfte

Det övergripande syftet med Handboken är att skapa en tryggare skola. En skola som snabbt uppfattar signaler när allt inte står rätt till och som agerar med elevernas bästa för ögonen.

Vidare syftar riktlinjerna till att:

- Verka för att främjande och förebyggande arbete prioriteras.
- Utveckla strukturer för att hantera akuta händelser som våld och kränkande handlingar i skolan.
- Ge rektorer och anställda i skolan ökad insikt om sin förmåga att hantera våld och kränkande handlingar.
- Att tillsammans med samverkansparter utveckla en gemensam strategi för att hantera och minska otrygghet, kränkningar och våld i skolmiljö.
- Skapa en gemensam målbild för det våldsförebyggande arbetet i Torsby kommuns skolor.

Lagar och föreskrifter

Rätten till trygghet på arbetsplatsen finns bland annat reglerad i skollagen, diskrimineringslagen, arbetsmiljölagen och FN:s barnkonvention. Nolltolerans mot våld och kränkande behandling ska präglade skolans och samverkande parter arbete. Handboken ska ses som ett komplement till skolornas planer mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Om våld i skolan

Problematiken kring våld i skolan finns dokumenterad i ett flertal rapporter. Sambandet mellan mobbning och grövre våld är belagt. Om mobbning är vanligt förekommande på en skola ökar också risken för alla elever att bli utsatta för grövre våld, även för de som inte varit utsatta för mobbning. Erfarenheter från USA visar att om lindrigt våld i skolan accepteras kan det uppfattas som en normalitet, vilket i sin tur ökar risken för grövre våld. Alla insatser som bidrar till att öka trygghet och trivsel i skolan minskar risken för grövre våld, men några saker är mer centrala än andra. Det handlar framför allt om att främja respekt för allas lika värde. Vuxennärvaro i skolan, goda relationer, ett gott samarbete mellan skola och hem och en fungerande elevhälsa är också av avgörande betydelse.

Vad menas med våld och hot?

Med "våld och allvarliga händelser i skolan" avses i Handboken både fysiskt och psykiskt våld, vilket enligt brottsbalken innebär såväl hot som övergrepp i rättssak, trakasserier, kränkningar med mera. Se Brottsbalken 3:5–6, 4:5–7, 6:10, 8:1–2, 12:1.

Utdrag ur skollagen

Barns och elevers utveckling mot målen

3 kap. 8 § Utredning om särskilt stöd

Trygghet och studiero

5 kap. 3 § Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero

5 kap. 5 § Ordningsregler

5 kap. § 6-16 Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Åtgärder mot kränkande behandling

6 kap. § 7-16

Riktlinjer och råd

Signalsystem — en översikt

Varje skola bör ha ett väl uppbyggt signalsystem. På så vis vet alla vilka åtgärder som ska vidtas när beredskapen höjts och akuta situationer uppstått. Ett framgångsrikt främjande och förebyggande arbete i vardagen med att främja likabehandling, förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, här kallat "grönt läge" skapar förutsättningar för att inte hamna i "gult eller rött läge".

Signalkod	Lägesbeskrivning och åtgärder
Grönt läge	Skolans vardag Främjande och förebyggande arbete enligt skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet kring det som i Handboken beskrivs som grönt läge ska vara prioriterat för skolan.
Gult läge	Höjd beredskap Oroskänsla. Händelser som inte resulterar i polisanmälningar, men som kräver en samlad insats av arbetslag eller hela skolan i samverkan med övriga aktörer som socialtjänst, fritid, polis med flera. Rektor beslutar om att gult läge ska råda och informerar personalen. Skolchef informeras av rektor vid gult läge. Rapport lämnas till nämnd.
Rött läge	Akuta händelser för enskild elev eller grupper av elever Polisanmälan görs. Eventuellt tillkallas polis till skolan. Skolchef kopplas in vid rött läge. Rapport lämnas till nämnd. Rektor beslutar om att rött läge ska råda och informerar personalen.
Svart läge	Inget av ovanstående fungerar När alla insatser från skolan och de samverkande processerna i skolchefs ledningsgrupp är uttömda och åtgärder i rött läge inte gett avsedd effekt, ska nämnden och kommunens ledningsgrupp involveras. Rektor alternativt skolchef är anmälare till nämnd och kommunens ledningsgrupp.

<p>Grönt läge</p> <p><i>Skolans vardag</i></p>	<p>Främjande och förebyggande insatser för alla elever</p> <p>Skolans arbete med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kopplas till råden nedan genom förebyggande och främjande insatser. Skolans arbete med främjande och förebyggande arbete mot mobbning, kränkning och våld, sker framför allt i grönt läge enligt den enskilda skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.</p> <p>Främjande insatser</p> <p>Främjande insatser utgår från skolans uppdrag att arbeta för demokratiska värderingar och för de mänskliga rättigheterna. Det handlar om generella insatser som riktas till alla elever för att skapa tillitsfulla relationer mellan elever och vuxna i skolan. Några hållpunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att skapa förtroende och goda relationer mellan elever och vuxna ska vara en ständigt pågående process i skolans vardag. Skolledningen ansvarar för att kartlägga de behov som finns och för att det finns ett ständigt pågående och prioriterat arbete för att motverka våld och kränkande handlingar på skolan. • Ett gemensamt förhållningssätt bör genomsyra skolans verksamhet för att arbetet ska bli framgångsrikt. • Synliga vuxna som är gränssättande; som ser, reagerar och agerar är viktigt i arbetet mot våld och allvarliga incidenter på skolan. • Tillräckliga resurser avsätts för främjande och förebyggande arbete. Ansvaret ligger på skolans ledning och huvudmän. • Skolan ska kontinuerligt arbeta med att förhindra våld, kränkande behandling och alkohol- och droganvändning. • Skolan ska ha nära dialog med elevernas vårdnadshavare. <p>Förebyggande insatser</p> <p>Förebyggande insatser utgår från konkreta problem och svårigheter rörande enskilda elever eller grupper av elever, där det går att förutse risk för bekymmer. Några hållpunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolan ska ha rutiner för att hantera våld, trakasserier och kränkande handlingar enligt planen mot diskriminering och kränkande behandling. • Regler och rutiner ska vara väl förankrade i personalgruppen. När något händer ska all personal känna till vad som ska göras. • Elevhälsan och berörda lärare och arbetslag ska ha ett strukturerat, nära samarbete. • Arbetet med att hålla kvar ungdomar som befinner sig i riskzon i skolan ska vara prioriterat. Målet ska vara att alla barn och ungdomar ska gå kvar i skolan! • Anmälan görs till socialtjänsten för att skapa en gemensam syn mellan berörda parter i och utanför skolan.
---	---

	Vad har hänt?	Vem ansvarar?	Vad ska göras?
Gult läge <i>Höjd beredskap</i>	Höjd beredskap gällande enskild elev, klass, arbetslag, arbetsenhet. <i>Exempel: Stökigt och oroligt i klassrummet, skolk, olämpligt tilltal m.m.</i>	Klf/mentor. För enskild klass. Arbetslagsledare. För ett arbetslag/ en arbetsenhet. Rektor involveras vid behov Skolchef informeras	Samtal med inblandade. Arbetslag och elevhälsa informeras och deltar i arbetet. Kontakt med vårdnadshavare till berörda elever snarast. Rektor/elevhälsa: Ev. utredning enligt skollagen och skolans plan mot kränkande behandling. Ev. anmälan görs till socialtjänsten.
Gult läge <i>Höjd beredskap</i>	Höjd beredskap gällande hela skolan, grupper om elever, enskild elev. Indikationer/ anmälningar till rektor från klf/mentor/ elev/vårdnadshavare. <i>Exempel: Maktlekar, kränkningar och mobbning som "kultur på skolan", misstanke och rykten om narkotikaanvändning, bränder. (Fler exempel i larmspiralen)</i>	Rektor beslutar om åtgärden gult läge för flera arbetslag eller hela skolan. Det kan ske både utifrån en bedömning av allmän oro, såväl som händelser som berör enskild elev. Enskild elev: Klf/ mentor lämnar över ärendet till skolledningen tillsammans med dokumentation. Utredningsdokumentation överlämnas av klf/mentor till rektor. Skolchef informeras	Rektor: I skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och mot hot och våld ska ingå vad som ska göras vid höjd beredskap. Det kan handla om utökad rastvakt, bevakning av "Hot Spots", informations- och undervisningsinsatser m.m. När det är lämpligt ges information till målsmän. Rektor/elevhälsa: Ev. utredning görs enligt skollagen. Ev. polisanmälan görs av rektor. Eventuell anmälan till socialtjänsten. Vid upptäckt av drogproblem och droganvändning, använd exempelvis kommunens drogpolicy.

Enligt skollagen måste lärare och annan personal göra en anmälan till rektorn så snart de fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Beslut	Efteråt, dokumentation	Vad händer sedan?	Om det inte hjälper, vad gör vi då?
<p>Handlingsplan/ åtagandeplan upprättas, enligt skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.</p> <p>Ev. åtgärdsprogram upprättas. Åtgärder följs upp och utvärderas.</p>	<p>Ärendet avslutas efter åtgärd. Dokumentation görs av klf/mentor. Rapport lämnas till skolledningen/ elevhälsan. Arkivering sker enligt skolans rutiner.</p>		<p>Klf/Mentor överlämnar ärendet till rektor.</p> <p>Utredningsdokumentation överlämnas av klf/ mentor till rektor.</p>
<p>När rektor beslutar om gult läge ska samverkan ske med de fackliga organisationerna/skyddsombuden.</p> <p>Ev. åtgärdsprogram upprättas enligt skollagen. Samverkan med och information till de fackliga organisationerna/skyddsombuden.</p>	<p>Tillbudsrapport och anmälan görs enligt AML.</p> <p>Handlingsplan enligt AFS/AML 2001:1 ska upprättas. Arkivering enligt skolans rutiner.</p>	<p>Kontakt med kontaktpolis och/eller socialtjänst för ev. ytterligare åtgärd.</p> <p>Skolchef informeras och ingår som en viktig del för att arbeta med och stödja skolan i det fortsatta arbetet.</p>	<p>Resursteam eller motsv. kontaktas av rektor för vidare åtgärder.</p> <p>Skolchef informeras</p>

	Vad har hänt?	Vem ansvarar?	Vad ska göras?
Rött läge <i>Akuta händelser.</i> <i>Akuta åtgärder.</i> <i>Akut hantering</i>	Brott <i>Exempel:</i> <i>Misshandel</i> <i>Elev som är narkotikapåverkad</i> <i>Övergrepp i rättsak</i> <i>Gängslagsmål</i> <i>Narkotikaförsäljning</i> <i>"Bötning"</i> <i>Stöld</i> <i>Rån</i> <i>(Fler exempel, i larmspiralen)</i>	Rektor beslutar om åtgärden rött läge för flera arbetslag eller hela skolan. Det ska ske både vid brott och vid en bedömning av allmän oro. Det kan göras utifrån grupperns agerande såväl som händelser som berör enskilda elever.	Polis tillkallas vid behov. Polisanmälan görs omedelbart, enligt manualen, bilaga 3 Polisanmälningar i Skolan. OBS! Skolan brottsutreder ej, det är en polisiär sak. Utredning görs enligt skollagen/ plan mot diskriminering. Anmälan görs till socialtjänsten. (Återkoppling från socialtjänsten till skolan ska alltid ske). Händelsen rapporteras till skolchef, nämnd och kommunens ledningsgrupp. Vid drogärenden, se kommunens drogpolicy.

Anmälan ska alltid göras till huvudman vid våld och allvarliga händelser.

Samverkan med fackliga organisationer och skyddsombud ska ske enligt AML, samverkansavtal och lokala avtal.

Vid våld och allvarliga händelser mot personal

Personal som blir utsatt för ett brott, psykiskt eller fysiskt våld eller allvarlig händelse på sin arbetsplats ska göra en anmälan till arbetsgivaren, som i sin tur gör en polisanmälan och arbetsskadeanmälan.

Tillämpning av Handbok och handlingsplaner vid hot våld på den enskilda skolan/verksamheten

Handboken och handlingsplaner ska kommuniceras till alla berörda, personal, elever och målsmän. Vidare är elevhälsan på skolorna en viktig aktör i arbetet med Handboken och handlingsplaner.

Den som blir utsatt för psykiskt eller fysiskt våld på sin arbetsplats ska anmäla detta till sin rektor/skolchef som gör en arbetsskadeanmälan. Arbetsgivaren är skyldig att utreda och vidta åtgärder. Se bilaga 5, Handlingsplan när personal utsatts för hot och våld.

De fackliga organisationerna i skolan har, utifrån samverkansavtal och arbetsmiljölagen, också en viktig roll. De ska utgöra en naturlig part i arbetet, såväl lokalt som centralt. Handlingsplan enligt AFS/AML 2001:1 ska upprättas. Synpunkter, klagomål och anmälningar mot personal se bilaga 4, Disciplinpåföljd enligt AB Kap 3 § 10 och 11.

Arbetet mot våld och allvarliga händelser i skolan, innefattande arbetet mot mobbning och kränkningar, ska vara prioriterat. Varje skola/verksamhet ska genomföra en kartläggning av problem och behov enligt planen mot diskriminering och kränkande behandlingar. Den ska innehålla en riskanalys och vara en del av det kontinuerliga trygghetsarbetet.

Kartläggningen ska uppdateras en gång per år. Alla anställda på skolan/enheten ska delta i det främjande och förebyggande arbetet. Fortbildningsinsatser till personal angående ungdomar som far illa, arbete mot diskriminering och kränkande behandling och antimobbningsarbete ska prioriteras. Det samma gäller utbildningar om konflikthantering och ledarskap. Det är också önskvärt att socialtjänst, fritidsverksamhet, räddningstjänsten och polisen utser kontaktpersoner till stöd för varje skola.

Information om allvarliga hot och våldshändelser rapporteras till skolchef och rapportering till nämnd på aggregerad nivå, så att det övergripande ansvaret för att arbetet bedrivs enligt gällande styrdokument kan tas.

Bilagor, sammanställning

Bilaga 1. Checklista

Arbetsmiljölagen gäller för elever. Eleverna jämföras med arbetstagare i detta avseende. Genom att besvara frågorna får man en bild av var riskerna finns och ett underlag för diskussion om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas, vem som har ansvaret för dem och när de ska vara genomförda.

Arbetsgivarens ansvar

Arbetsgivaren är skyldig att planera, genomföra och följa upp arbetet så att arbetsmiljön blir bra. De anställda ska ges tillfälle att medverka i detta arbete. Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter anger närmare vilka krav som ställs. Arbetsmiljön ska hanteras som en naturlig del i den dagliga verksamheten och främja en god arbetsmiljö och förebygga risk för ohälsa på grund av organisatoriska och sociala förhållanden i arbetsmiljön.

Bilaga 2. Larmspiralen

Larmspiralen är hämtad ur Mats Wahls bok, När en skola havererar. Larmspiralen kan användas som en utgångspunkt för diskussioner på skolan om hur man tänker och bedömer olika situationer i relation till signalsystemet med grönt, gult och rött läge.

Bilaga 3. Polisanmälningar i skolan

Beskriver hur och när en polisanmälan ska göras efter ett brott i skolmiljö. Det är viktigt att notera skillnaden mellan följande:

Utredning enligt skollagen åläggs skolan i de olika sammanhang där skolan ska göra en utredning. Brottsutredning är en polisiär uppgift efter till exempel en polisanmälan vid brott i skolan.

Bilaga 4. Disciplinpåföljd enligt AB Kap 3 § 10 och 11

Beskriver åtgärder då en arbetstagare som i arbetet eventuellt gjort sig skyldig till fel eller försummelse och kan meddelas disciplinpåföljd i form av tillrättavisande samtal, muntlig varning, skriftlig erinran eller skriftlig varning.

Bilaga 5. Handlingsplan när personal utsatts för hot och våld

Beskriver åtgärder när personal är eller har blivit utsatt för psykiskt eller fysiskt våld på sin arbetsplats.

Länkar

Förslag på länkar för ytterligare stöd i arbetet kring våld i skolan.

- Brottbalken https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700
- Skolverket <https://www.skolverket.se>
- Arbetsmiljöverket <https://www.av.se>
- Barn- och elevombudet <https://beo.skolinspektionen.se>
- Diskrimineringsombudsmannen <http://www.do.se>

Kontaktuppgifter

Till övriga aktörer som socialtjänst, fritid, polis med flera.

Bilaga 1. Checklista

Frågorna på följande sidor utgår från: Kartläggning av risker för våld och hot inom omsorg och skola, Arbetsmiljöverket, AFS 1993:2. Anpassat för skolans verksamhet.

	Ja	Nej	Åtgärd/ Åtgärdat den
<p>1. Förekomst av våld samt analys av verksamma/overksammas insatser</p> <p>a) Förekommer fysiskt våld eller hot om våld inom skolan?</p> <p>b) Förekommer psykiskt våld eller hot om våld inom skolan?</p> <p>c) Har våldet ökat minskat? Varför? Vilka är de effektiva åtgärderna? Vilka behöver utvecklas/förbättras</p> <p>d) Vad kan spridas vidare som det "goda exemplet"/"det dåliga exemplet"?</p> <p>e) Görs analys över inrapporterade händelser? Verksammas åtgärder? Statistik?</p> <p>f) Lämnas information till närmaste/högste chef kontinuerligt eller i vissa intervaller? Hur ofta?</p> <p>2. Risker</p> <p>a) Vet du som arbetsgivare var och i vilka situationer och sammanhang riskerna för våld eller hot om våld finns?</p> <p>b) Finns det särskilda risker i vissa situationer eller på vissa platser?</p> <p>c) Känner anställda och elever, inklusive nyanställda, vikarier, timanställda till riskerna?</p> <p>3. Förebygg</p> <p>Har ni gjort något för att förebygga riskerna? Vilka åtgärder är vidtagna? Utförs ett kontinuerligt riskanalysarbete?</p> <p>4. Agera</p> <p>Vet alla anställda och elever hur man bör agera i en hot- och våldssituation?</p> <p>5. Handlingsplan</p> <p>Finns det en handlingsplan för hur våld och hot ska förebyggas där bl.a. stöd och handledning ingår?</p>			

<p>6. Lokaler</p> <p>a) Förekommer det att obehöriga uppehåller sig i lokalerna?</p> <p>b) Förekommer det att obehöriga vistas på skolgården?</p> <p>c) Finns det tillräcklig belysning i och utanför lokalerna?</p> <p>d) Finns det "Hot Spots" på skolan där huvuddelen av våld, kränkning, mobbning förekommer?</p> <p>7. Information och snabb hjälp</p> <p>a) Går det att få snabb hjälp vid en vålds- eller hotsituation? Hur?</p> <p>b) Är informationskanalerna utarbetade? Inom skolan? Gentemot parterna och externa aktörer?</p> <p>8. Säkerhetsrutiner</p> <p>a) Vet alla hur man gör om man behöver kalla på hjälp?</p> <p>b) Finns det regler för hur pengar och stöldbegärliga föremål ska förvaras?</p> <p>c) Finns rutiner och regler dokumenterade, t.ex. i en handlingsplan eller checklista?</p> <p>d) Kontrollerar ni regelbundet att anställda och elever känner till säkerhetsrutinerna?</p> <p>9. Ensamarbete</p> <p>a) Händer det att någon arbetar ensam?</p> <p>b) Finns det särskilda risker för våld och hot vid ensamarbete? Vilka riskbedömningar är gjorda?</p> <p>c) Vilka åtgärder har skolan vidtagit för att förhindra/minimera riskerna för att bli utsatt för hot och våld vid ensamarbete?</p> <p>d) Händer det att minderåriga/elever arbetar ensamma? Vilka riskbedömningar är gjorda?</p> <p>10. Anmälningar</p> <p>a) Anmäler ni olycksfall och tillbud till Arbetsmiljöverket?</p> <p>b) Anmäler ni arbetsskador till Försäkringskassan?</p> <p>c) Anmäler ni tillbud och arbetsskador enligt Arbetsmiljölagens anvisningar?</p>			
--	--	--	--

<p>11. Dokumentation</p> <p>a) Finns anvisningar om hur dokumentation ska göras vid tillbud och arbetsskador ska göras?</p> <p>b) Arkiveras anmälningarna på ett betryggande sätt</p> <p>12. Rapportering till närmaste/högre chef.</p> <p>a) Rapporterar ni brott, våld och allvarliga händelser, tillbud, arbetsskador till närmaste/högre chef?</p> <p>b) Finns välutvecklade rapporteringsvägar till närmaste/högre chef?</p> <p>13. Samverkan med de fackliga organisationerna</p> <p>Sker samverkan med de fackliga organisationerna enligt lokala samverkansavtal och AML?</p> <p>14. Hjälpt efteråt</p> <p>a) Vilken form av medicinsk, psykisk och social hjälp eller stöd ges för att undvika eller lindra skador?</p> <p>b) Finns det särskild hjälp att tillgå, t.ex. företags- eller elevhälsa eller annan expertis?</p>			
---	--	--	--

Bilaga 2. Larmspiralen

Larmspiralen är hämtad ur Mats Wahls bok, När en skola havererar. Larmspiralen kan användas som en utgångspunkt för diskussioner på skolan om hur man tänker och bedömer olika situationer.

1. Grovt språk
2. Sen ankomst
3. Olovlig frånvaro
4. Fniss och suckar när någon yttrar sig i klassrummet
5. Förklenande kommentarer rörande kläder, utseende eller prestationer
6. Återkommande gliringar och sårande tilltalsord i klassrummet
7. Elever vistas i skolans korridorer i stället för att gå till lektioner
8. Förtal
9. Utfrysning
10. Snatteri
11. Glaskross, sönderslagna toaletter, förstörda möbler i skolans lokaler under pågående skoldag
12. Verbala trakasserier eller intensivt stirrande och gloende
13. Tafsande och oönskad beröring
14. Hot
15. Ringa misshandel – kräver ej läkarbesök
16. Utlösande av brandlarm utan att det förekommer
18. Personrån. Främmande tränger in i skolan och rånar elever
19. Grov stöld, det vill säga stöld där någon form av inbrott förekommer
20. Beskyddarverksamhet så kallad "bötning" (Brottsbalken: utpressning)
21. Försäljning av alkohol och droger
22. Hatbrott
23. Anläggande av brand under pågående skoldag
24. Kriminalitet i gäng där samma gäng är aktivt på två eller flera områden
25. Hot med tillhygge och vapen
26. Försäljning av stöldgods
27. Grov misshandel – kräver besök hos läkare

28. Anläggande av brand där attack på larmanordning förekommer eller brand anläggs på olika ställen samtidigt
29. Försök till våldtäkt
30. Frihetsberövande
31. Återkommande misshandel av samma offer
32. Våldtäkt
33. Upplopp – skolan invaderas av våldsamma gäng som skingras av polis

Bilaga 3. Polisanmälningar i skolan

Syftet med texten är att anpassa synen på vad ett brott är och hanteringen av sådana inom skolan/förskolan då olikheter mellan vad som polisanmäls och vad som borde polisanmälas på skolorna/förskolorna skiftar i kommunen.

Det finns i svensk lagstiftning inte några särskilda regler för brott som begås i verksamheten. Polisen har därför att iaktta samma regler oavsett var brottet sker. Om polisen får kännedom om en händelse, oavsett på vilket sätt, och händelsen kan antas utgöra ett brott, är polisen skyldig att upprätta en anmälan som sedan ligger till grund för att inleda förundersökning/ utredning enligt Lagen om särskild utredning av unga lagöverträdare (Lul) bestämmelser eller inte.

Målet är att dessa gemensamma rutiner ska bidra till en ökad samsyn så att brott behandlas lika i alla skolor/förskolor, samt att förbättra samverkan mellan skolor, polis och socialtjänst.

Det är mycket viktigt att i denna text såväl som i övriga sammanhang förstå skillnaden mellan följande:

Utredning enligt skollagen åläggs skolan i olika sammanhang utifrån skollag, skolförordning, läroplaner, likabehandlings-planer etc., där skolan ska göra en utredning som leder fram till ett åtgärdsprogram. Se Skollagen: 2010:800, 3 kapitlet 8§

Brottsutredning är en polisiär uppgift efter till exempel en polisanmälan vid brott i skolan.

AVGRÄNSNINGAR

Rutinerna avgränsar sig till sådana handlingar som kan leda till en polisanmälan eller som kan leda till anmälan till socialtjänsten. Rutinerna ersätter därför inte de enskilda skolornas/förskolornas trivselregler/ordningsregler eller andra handlingsplaner som tar upp kränkande-, hot- och våldsproblematiken i en vidare bemärkelse.

Polisanmälningar får INTE ses som eller bli en del av verksamhetens ordnings-/trivselregler. De får heller inte användas som påtryckningsmedel i strävan att skapa en bra skolmiljö för lärande. Med andra ord skall en polisanmälan göras enbart då ett brott enligt brottsbalken begåtts. Det skall inte ersätta det "goda samtalet" mellan vuxenvärlden och den unge/a då han/hon bär sig "dumt åt"!

RUTINER FÖR POLISANMÄLAN VID BROTT

Vad menas med brott?

Med brottsliga handlingar avses här i första hand stölder, skadegörelse, våld, hot, hets mot folkgrupp, narkotikainnehav, langning eller vapeninnehav. Inom ramen för begreppen våld och hot om våld avses kränkningar som innebär betydande risk för fysisk eller psykisk skada. Från brottsbalken har vi hämtat följande förklaringar:

Misshandel kan föreligga då någon uppsåtligt tillfogar en annan person skada eller smärta. (Brottsbalken 3:5)

Grov misshandel föreligger då misshandeln är svår eller livsfarlig eller särskilt hänsynslös. Likaså kan misshandeln betecknas som grov om flera personer slår och/eller sparkar på en liggande eller försvarslös person. (Brottsbalken 3:6)

Olaga hot kan föreligga då någon uppsåtligt med tillhygge eller ord framkallar allvarlig fruktan för personlig säkerhet eller egendom. (Brottsbalken 4:5)

Ofredande kan bestå av knuffar, fasthållande, kastande av föremål mot någon eller dylikt. Likaså genom skrik, tillmälen eller åtbörder som allvarligt kränker en annan person. (Brottsbalken 4:7)

Sexuellt ofredande föreligger då någon sexuellt berör ett barn under 15 år eller förmår barnet att företa eller medverka i någon handling med sexuell innebörd. Detsamma gäller den som blottar sig för någon på ett sätt som är ägnat att väcka obehag eller annars genom ord eller handlande ofredar en person på ett sätt som är ägnat att kränka personens sexuella integritet. (Brottsbalken 6:10)

Stöld består av att någon med uppsåt och utan lov tar vad som tillhör någon annan för att själv tillägna sig det.

Snatteri är en enklare form av stöld och har ett ringare värde. (Brottsbalken 8:2)

Rån och andra tillgreppsbrott. Rån kan föreligga om någon begår stöld med hjälp av misshandel eller hot. (Brottsbalken 8:1)

Skadegörelse föreligger då någon förstör eller skadar egendom, fast eller lös, till men för annans rätt därtill. (Brottsbalken 12:1)

Skolans/förskolans ansvar vid brott

Skolans/förskolans utgångspunkt är att brott och kriminalitet ska behandlas på samma sätt i skolan/förskolan som i övriga delar av samhället. Det är därför polisens, inte verksamhetens, uppgift att bedöma om eller när ett brott begåtts. Av den anledningen är det skolans/förskolans huvudregel att alla brottsliga handlingar ska polisanmälas, och att skolan/förskolan ska göra polisanmälningen. Om du som rektor är osäker om vad som gäller, kontakta polisen.

Skolan/förskolan ska inte utföra någon form av utredningsåtgärder som kan anses ligga inom polisens verksamhetsområde, eftersom det riskerar att störa pågående förundersökning. Verksamheten ska objektivt beskriva händelsen som föranleder anmälan. I övrigt ska skolan/förskolan vidta de åtgärder som krävs enligt skollag, likabehandlingsplan och övriga lokala handlingsplaner.

Handlingsplan i en akut situation

- Påkalla uppmärksamhet
- Ring 112 och larma polis, sjukvård.
- Sätt utsatta i säkerhet
- Avgör om vård behövs, ge första hjälpen

Därefter underrättas skolledningen.

I samtliga klassrum ska finnas en aktuell telefonlista uppsatt med viktiga telefonnummer. Syftet med listan är att både personal och elever snabbt och enkelt ska kunna nå lämpliga personer/myndigheter vid behov.

Skolans/Förskolans ansvar efter brott

Skolan/Förskolan har ett särskilt ansvar att i det fortsatta barn- och elevvårdande arbetet med de inblandade parterna, förhålla sig professionellt och neutralt, så att de inblandade ska kunna fortsätta sin skolgång på bästa sätt, eftersom:

- offer och gärningsperson kanske är kvar i samma skola eller klass
- det finns ett behov att bearbeta brottets konsekvenser
- det finns en konflikt mellan offer och förövare – den fanns kanske tidigare eller uppstod på grund av händelsen.
- andra i skolan har blivit påverkade av händelsen – exempelvis lärare, kamrater och föräldrar.

Fokus ska ligga på den enskilda handlingen och inte på personen som begått brottet.

Myndigheters ansvar

Myndigheter, som skolan, vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, är skyldig att genast till socialnämnden anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialtjänsten behöver ingripa till en underårigs skydd.

POLISANMÄLAN

Brott begångna av elever

När den brottsliga handlingen utförts av elev/elever ska anmälan i första hand göras av rektor på skolan. Om ett läge skulle uppstå att rektor inte finns tillgänglig ska den i personalen som bevittnat brottet göra anmälan. Huvudregeln är att det är skolan som ska anmäla händelsen. Detta gäller också i de fall då målsägaren själv, av olika skäl, inte vill eller vågar anmäla händelsen.

De brott som definieras i strafflagen är brott också om de begås av personer under 15 år, trots att målet inte behandlas i domstol och inget straff döms ut. Ansvar för åtgärder från samhällets sida när en icke straffmyndig begått ett brott vilar på socialtjänsten. Detta hindrar dock inte polisen från att utföra brottsutredningar om det finns särskilda skäl för detta, s.k. LUL 31'or

Att gärningspersonen ännu inte fyllt 15 år utgör alltså inget skäl för skolan att avstå från att göra en polisanmälan. En polisanmälan ger en tidig signal till polis och socialtjänst om att allt inte står rätt till. Polisanmälan av yngre elever, i varje fall under 12 år, medför som regel endast att polisen utan egen utredning vidarebefordrar anmälan till socialtjänsten. Av rent preventiva skäl kan det vara särskilt viktigt att polisanmäla just en gärningsman som inte fyllt 15 år.

Observera att polisens anmälan till socialtjänsten inte kan ersättas skolans – rektors eller annan anställds skyldighet att göra anmälan till socialtjänsten. (Lagen om barn i fara).

Brott begångna av personal

Vid händelse av att en brottslig handling utförts av någon i personalen är det inte rektor utan förvaltningens skolchef som ska polisanmäla händelsen.

Brott begångna av andra än elever och personal

Brott kan naturligtvis utföras av betydligt fler än enbart elever och personal, exempelvis föräldrar eller andra personer som tillfälligt besöker skolan. I dessa fall är det rektor alternativt biträdande rektor som ska polisanmäla händelsen.

Anmälan då gärningspersonen är okänd

Då gärningspersonen är okänd anges den i polisanmälan som "Okänd". Det är lika angeläget att polisanmälan görs då gärningspersonen är okänd! Det är sedan polisens sak att utreda brottet

Vem anmäler?

Misstänkt gärningsman

Elev under 15 år

Elev över 15 år

Skolpersonal

Övriga, exempelvis föräldrar eller tillfälliga besökare

Vem anmäler?

Rektor

Rektor

Personalchef, skolchef

Skolchef/Rektor

Vad ska en anmälan om brott innehålla?

En anmälan ska innehålla en kort redogörelse utan att ta ställning till det inträffade. Skolan/förskolan ska inte utreda händelsen i polisiär mening. Skolan/förskolan ska dokumentera skador. Mobilkamera är ett utmärkt verktyg.

”Brottsanmälan” är ett ord med negativ innebörd för de flesta, men en anmälan om brott består egentligen inte av något annat än de uppgifter som ligger till grund för polisens bedömning om att det föreligger en viss misstanke om brott och frågan om en utredning ska inledas.

Det är en skriftlig dokumentation av rapporterade sakförhållanden.

Vittnesplikt

Regler om vittnesförhör finns i rättegångsbalkens 36 kapitel. Vittnesplikt innebär att den som sett eller uppmärksammat händelsen, är den som ska vittna. I vårt rättssystem råder vittnesplikt med vilket menas att man är skyldig att vittna om man blivit kallad att infinna sig vid ett vittnesförhör. Underåriga är inte undantagna från vittnesplikt. Domstolen kan befria en underårig från vittnesplikt (36 kap 4 §) om man befarar att den unge på grund av sin låga ålder kan ta skada av att vittna.

Underlåtelse att anmäla brott

Vissa kategorier av brott är enligt brottsbalkens 23:e kapitel sådana att det finns en lagstadgad skyldighet att anmäla/avslöja dessa om det kan ske utan fara för en själv eller ens närmaste.

Vad som ska anmälas eller avslöjas är så kallade brott som är å färde, det vill säga, som pågår eller är på väg att ske. Ett brott som har kommit till fullbordan är i regel inte längre å färde. Anmälnings- och avslöjandeskyldigheten gäller alltså endast medan brottet pågår. De mest allvarliga brotten såsom mord eller liknande konstituerar ett sådant ansvar.

Ur ett skol- och förskoleperspektiv är följande några exempel på brott där underlåtenhet att anmäla/avslöja straffbart:

- Grov misshandel
- Olaga frihetsberövande
- Våldtäkt

- Våldtäkt mot barn
- Rån
- Grov skadegörelse

Olaga intrång på skolor och förskolor

Skolan/förskolan är ingen offentlig plats. Det innebär att utomstående personer inklusive elever från andra skolor INTE har rätt att besöka skolan utan särskilt tillstånd. Besökstillstånd lämnas av rektor. Om besökare inte lämnar skolan vid tillsägelse ska polisen kontaktas.

Klotter

Klotter är ett skadegörelsebrott som kan ge fängelse i upp till 6 månader. Vid grov skadegörelse kan fängelse i upp till 4 år förekomma.

"Bötning"

S.k. bötning har ofta visat sig vara bland de första stegen på en kriminell bana.

Det finns inget brott som heter "bötning". I lagens mening rubriceras brottet som utpressning, försök till utpressning, våld/misshandel och olaga hot var för sig eller tillsammans. Denna typ av brott ska skolan se mycket allvarligt på, och därför anmäla.

Skolbränder

Erfarenheten visar att "storbränder" nästan alltid föregåtts av bränder i papperskorgar, luntningar etc. Det visar sig oftast också att vid huvuddelen av de bränder som sker på skolor misstänker någon i personalen vem som försakat dem. Dessa misstankar är viktiga att de kommer till polis och räddningstjänsts kännedom. Att anlägga en brand i skola rubriceras som mordbrand. Det är synnerligen angeläget att alla typer av bränder anmäls till polisen såväl som räddningstjänsten

Skadegörelse utanför ordinarie skoltid

Skadegörelse utanför ordinarie verksamhet anmäls av fastighetsägaren.

Övrigt

All erfarenhet visar att återkoppling i dessa svåra ärenden mellan skolan/förskolan och sociala myndigheter skapar förutsättningar för ett lyckat arbete. Barnens/elevens bästa ska alltid vara utgångspunkten. Samtyckesblankett kan med fördel användas för att öppna upp samverkansmöjligheter och samtidigt skapa trygga nätverk för barn/elev och dennes föräldrar.

Bilaga 4. Disciplinpåföljd enligt AB Kap 3 § 10 och 11

Åtgärder då personal inom skola och förskola, som i arbetet eventuellt gjort sig skyldig till fel eller försummelse och kan meddelas disciplinpåföljd.

Händelse	Åtgärd
Synpunkter/klagomål/anmälningar om exempelvis kränkningar inkommer till rektor	<ol style="list-style-type: none">1. Rektor antecknar och ber om att få återkomma senare till uppgiftslämnare2. Rektor kontaktar den personal som eventuellt gjort sig skyldig till fel eller försummelse för att höra vad som hänt. Anteckningar förs3. Rektor återkopplar till uppgiftslämnare
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Rektor samtalar med medarbetaren för att utreda värdet i synpunkterna/klagomålen/anmälningarna. Anteckningar förs. Samtalet innebär: <ol style="list-style-type: none">1. Avslut, inga fel eller försummelse från medarbetaren Eller <ol style="list-style-type: none">2. Möte rektor, medarbetare, elev/elever och ev. vårdnadshavare för att utreda vad som hänt och hitta lösningförslag
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Tydlighet från rektor. Stöd till medarbetaren genom utbildning, konstruktiva förslag, råd och goda idéer. Anteckningar förs. Handlingsplan upprättas med tid för uppföljning
Uppföljning	Avstämning, återkoppling. Fortsatt stöd från rektor. Anteckningar förs
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Rektor går igenom anställningsavtal, lagar osv. Förtydligar och förklarar rättigheter och skyldigheter; AB §§ 1 och 6, Bil. M. Anteckningar förs

1. Tillrättavisande samtal	Viktigt att rektor är tydlig och att medarbetaren förstår innebörden i det som sägs i samtalet.
Uppföljning	Avstämning, återkoppling. Fortsatt stöd från rektor. Anteckningar förs
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Skolchef, rektor tydliggör skyldigheten enligt anställningsavtalet. Anteckningar förs
2. Tillrättavisande samtal där skolchef deltar	Allvarssamtal, tillrättavisning, korrigerande samtal med förtydligande av att det kan leda till varning och slutligen uppsägning om inte förändring omedelbart sker.
Uppföljning	Avstämning, återkoppling. Fortsatt stöd från rektor. Anteckningar förs
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Skolchef, rektor tydliggör i samtal skyldigheten enligt anställningsavtalet. Anteckningar förs
3. Muntlig varning	Följden om förändring inte sker innebär muntlig varning.
Uppföljning	Avstämning, återkoppling. Fortsatt stöd från rektor. Anteckningar förs
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Skolchef, rektor tydliggör i samtal skyldigheten enligt anställningsavtalet. Anteckningar förs
4. Skriftlig erinran	Följden om förändring inte sker innebär skriftlig erinran.
Uppföljning	Avstämning, återkoppling. Fortsatt stöd från rektor. Anteckningar förs
Synpunkter/klagomål/anmälningar mot personal fortsätter att komma till rektor	Skolchef, rektor tydliggör i samtal skyldigheten enligt anställningsavtalet. Anteckningar förs
5. Skriftlig varning	Följden om förändring inte sker innebär skriftlig varning.

AB, Allmänna bestämmelser § 10 Avstängning m.m.

Mom. 1

En arbetstagare kan på grund av förseelse tillfälligt tas ur arbete av arbetsgivaren. För denna tid ska arbetstagaren avstå samtliga avlöningsförmåner, om inte arbetsgivaren av särskilda skäl medger att viss del av lönen får behållas.

Mom. 2

Är en arbetstagare på sannolika skäl misstänkt för eller bevisligen skyldig till svårare fel eller försummelse i arbetet, brott som kan medföra fängelse eller svårare förseelse utom anställningen har arbetsgivaren rätt att i avvaktan på slutligt ställningstagande avstänga arbetstagaren från arbete. Avstängning kan även ske om det i övrigt finns vägande skäl. Avstängning får ske för högst 30 kalenderdagar i sänder. Har utredning om förseelse upptagits av polis- eller åklagarmyndighet, gäller dock avstängningen längst intill dess beslut i åtalsfrågan meddelats eller domen vunnit laga kraft.

Mom. 3

Under avstängning behåller arbetstagaren lön. Vid avstängning på grund av vägande skäl enligt mom. 2 andra stycket behåller arbetstagaren avlöningsförmånerna som arbetstagaren enligt gällande förläggning av ordinarie arbetstid skulle ha fått. Arbetsgivaren kan besluta om avstängning med innehållna avlöningsförmåner enligt mom. 2 första stycket, om arbetsgivaren finner att särskilda skäl föreligger. Om avstängningen inte åtföljts av annan disciplinär åtgärd än varning eller, om åtal väckts och arbetstagaren frikänns eller åtalet läggs ned ska arbetstagaren återfå innehållna avlöningsförmåner med avdrag för den arbetsinkomst som arbetstagaren eventuellt har haft under avstängningstiden.

§ 11 Disciplinpåföljd

Mom. 1

En arbetstagare som i arbetet gjort sig skyldig till fel eller försummelse kan meddelas disciplinpåföljd i form av skriftlig varning. Disciplinpåföljd får dock inte meddelas en arbetstagare för att arbetstagaren har deltagit i strejk eller jämförlig stridsåtgärd.

Mom. 2

Har arbetsgivaren anmält felet eller försummelsen enligt mom. 1 till polis- eller åklagarmyndighet, får arbetsgivaren inte inleda eller fortsätta disciplinärt förfarande med anledning av den förseelsen.

Mom. 3

Innan fråga om disciplinpåföljd avgörs ska berörd arbetstagare ges tillfälle att yttra sig och lokal arbetstagarorganisation underrättas om den tilltänkta åtgärden. Organisationen har rätt till överläggning i frågan. Överläggning ska påkallas senast 7 kalenderdagar efter det att underrättelsen mottagits.

Bilaga 5. Handlingsplaner när personal utsatts för hot och våld

Den som blir utsatt för psykiskt eller fysiskt våld på sin arbetsplats ska anmäla detta till sin rektor/skolchef som gör en arbetsskadeanmälan. Arbetsgivaren är skyldig att utreda och vidta åtgärder.

Handlingsplan "Steg för steg":

- Ta kontakt med rektor/skolchef eller någon annan representant för arbetsgivaren. Det är arbetsgivaren som har skyldigheten att säkra situationen och se till att de rutiner som finns efterföljs. Arbetsgivaren är också skyldig att anmäla till Försäkringskassan/Arbetsmiljöverket, på www.anmalarbetsskada.se. Det kan även finnas skäl att göra en polisanmälan, se bilaga 3
- Skyddsombudet kontaktas. Skyddsombudet kan följa upp och se till att allt löper rätt.
- Händelseförloppet dokumenteras. Det kan i efterhand vara svårt att komma ihåg ett händelseförlopp. Därför är det viktigt att så snart som möjligt skriva ner vad som hänt med egna ord. Att ha dokumenterat det inträffade är också viktigt om den utsattes egna handlingar ifrågasätts. Hur arbetsmiljön är utformad kan t.ex. påverka hur personalens ansvar för en uppkommen situation ska bedömas (arbetsrättsligt, straffrättsligt samt i fråga om varning och återkallelse av legitimation enligt skollagen). Se bilaga 4. Det kan också behövas om det blir aktuellt att utnyttja arbetsskadeförsäkringen.
- Ta kontakt med vården. Vårdkontakten är viktig för att få bästa behandling för eventuella reaktioner även om de kommer senare. Det är också viktigt att vårdkontakten sker tidigt vid sjukskrivning och om skadan blir ett försäkringsärende.
- Anmäl händelsen som arbetsskada till AFA-försäkring. Anmälan till Arbetsmiljöverket, försäkringskassan och AFA-försäkring handlar i första hand om rätt till ersättning om arbetsförmåga påverkas, men uppgifterna används också för att hindra att liknande situationer uppstår.

Hot och kränkningar på internet

Arbetstagare som arbetar i kontaktyrken med exempelvis myndighetsutövning och annat klientnära arbete, riskerar idag att bli utsatta för hot och kränkningar på internet. Även vid de här typerna av hot är det viktigt att arbetsplatsen har kända rutiner för hur det hanteras där det också tydligt framgår att du som arbetsgivare inte accepterar att din personal utsätts för hot och kränkningar utan polisanmäler detta.

Arbetsgivaren ska utreda orsakerna till ohälsa, olyckor och allvarliga tillbud (med tillbud menas när det är på väg att bli en olycka men inte blir det) i arbetet. Vissa förebyggande åtgärder måste genomföras omedelbart. Andra kanske kan vänta, men då ska de tas upp i en skriftlig handlingsplan med uppgift om när de ska vara

genomförda och vem som ansvarar för detta. Det som står i handlingsplanen ska genomföras så snart det är praktiskt möjligt.

Alla tillbud och händelser med våld eller hot om våld ska dokumenteras och utredas, vare sig de är allvarliga eller inte.

Allvarligt tillbud utan personskada

Ett tillbud är en händelse som kunnat leda till personskada. Endast allvarliga tillbud ska anmälas till Arbetsmiljöverket.

Händelser av psykosocial natur kan vara svåra att definiera som tillbud eller allvarliga tillbud.

Exempel på det kan vara:

- Ett hot om våld, om händelsen inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa, t.ex. knivhot eller hot med skjutvapen
- Mordhot som upplevs som allvarligt menat, annat hot om våld mot person eller svårare fall av mobbing

Allvarliga hot och våldshändelser ska enligt 3 kap. 3a § arbetsmiljölagen (AML) rapporteras till Arbetsmiljöverket. Anmälan ska göras inom 24 timmar.

Information om allvarliga hot och våldshändelser ska även rapporteras till huvudman och rapportering till nämnd på aggregerad nivå, så att det övergripande ansvaret för att arbetet bedrivs enligt gällande styrdokument kan tas.